

RAPORT- SINTEZĂ

privind managementul deșeurilor municipale în județul Buzău

În ultimii 30 de ani politica Uniunii Europene în domeniul deșeurilor a evoluat permanent, toate țările membre actualizând continuu planurile de acțiune pentru mediu și cadrul legislativ astfel încât efectele negative ale activităților antropice asupra mediului și sănătății populației să fie cât mai reduse și, în același timp, să se asigure topate condițiile pentru trecerea la o economie durabilă și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor și energiei.

Pe fondul scăderii continue a cantităților de resurse naturale precum și a necesității conservării acestora este necesar să reevaluăm opțiunile privind gestionarea deșeurilor de origine antropică, în sensul creșterii gradului de valorificare a acestora și de reducere drastică a cantităților care necesită eliminare. În acest sens, trebuie aplicată ierarhia deșeurilor cu accent pe prevenirea generării deșeurilor, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea și valorificarea, în timp ce depozitarea deșeurilor trebuie interpretată ca ultimă opțiune disponibilă care corespunde celui mai ridicat nivel de pierdere și alterare a resurselor.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare, autoritățile administrației publice locale sunt direct răspunzătoare de implementarea la nivel local a măsurilor pentru gestionarea corespunzătoare a deșeurilor, acestea având obligația de a pune la dispoziția cetățenilor spațiile și dotarea necesară pentru colectarea, transportul, eliminarea deșeurilor și, nu în ultimul rând, de a realiza informarea și conștientizarea locuitorilor.

Astfel, Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, care transpune Directiva 2008/98/CE, prevede în mod explicit obligația autorităților administrației publice locale de a asigura, încă din anul 2012, colectarea separată a deșeurilor și atingerea până în 2020, a unui nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minim 50% pentru fracțiunile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenite din deșeurile menajere și asimilabile.

Începând cu luna octombrie a anului trecut (când a fost publicată în Monitorul Oficial O.U.G. nr. 68/2016), legea privind regimul deșeurilor a fost modificată astfel încât autoritățile administrației publice locale să aibă la dispoziție pârghii legale pentru stimularea colectării selective a deșeurilor de la populație prin aplicarea instrumentului economic **”plătește pentru cât arunci”**.

Potrivit informațiilor pe care le deținem, până la data prezentului raport nicio autoritate a administrației publice locale din județul nostru nu a introdus în calculul tarifelor principiul **”plătește cât arunci”**, acestea fiind stabilite în continuare în funcție de numărul de persoane din gospodărie și nu după cantitatea de deșeuri în amestec predate pentru eliminare.

Aceeași ordonanță de urgență, a trecut obligațiile privind gestionarea deșeurilor din construcții și demolări în sarcina titularilor pe numele cărora se emit autorizații de construire/desființare, acestora revenindu-le obligația să atingă progresiv, până la 31 decembrie 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare, valorificare materială de minimum 70% din cantitatea de deșeuri nepericuloase generate, ceea ce înseamnă că autorităților administrației publice locale și județene le revine sarcina de a impune prin autorizațiile de construire/desființare condițiile ce trebuie respectate de titulari. Pentru persoanele juridice pe numele cărora au fost emise autorizațiile de construire/desființare au fost stabilite obligații progresive pentru valorificarea deșeurilor din

construcții și desființări, calculate pe baza cantităților de astfel de deșuri generate anual și anume: minim 30% în 2017, 45% în 2018, 55% în 2019 și 70% din 2020.

Conform datelor raportate în aplicațiile Sistemului Integrat de Mediu:

- în anul 2015, doar 30 U.A.T. au raportat că au colectat selectiv deșuri de ambalaje în containerele amplasate pe domeniul public; pentru anul 2016 datele sunt în curs de colectare și validare;

- în anul 2016, operatorii serviciilor de salubritate au raportat că au colectat 73473,252 tone deșuri municipale din care: 58251,509 t deșuri menajere și asimilabile colectate în amestec, 436,815 t deșuri colectate selectiv, 13192,988 t deșuri din servicii municipale, 938 t deșuri reciclabile colectate în „sacul galben” exclusiv de pe raza municipiului Buzău și 630,64 t deșuri din construcții și demolări. Din această cantitate, 62139,107 t au fost eliminate prin depozitare și 10773,385 t au fost valorificate. Din cele 436,815 tone de deșuri colectate selectiv în containere amplasate pe domeniul public, 14,222 t sunt deșuri de sticlă, 281,757 t deșuri de hârtie-carton; 110,784 t deșuri de materiale plastice și 30,052 t deșuri metalice.

Slabele performanțe ale sistemelor de colectare selectivă a deșurilor s-au datorat în principal lipsei cadrului legislativ pentru stimularea populației prin aplicarea unei tarifări diferențiate, numărul redus de puncte de colectare selectivă și, nu în ultimul rând, neorganizării de către autoritățile administrației publice locale a unor campanii de educare și informare a populației cu privire la obligațiile ce le revin și la beneficiile financiare și ecologice obținute de comunitate prin gestionarea adecvată a deșurilor.

În paralel cu modificarea legislației privind regimul deșurilor, începând cu anul 2010, prin Legea Fondului pentru mediu au fost introduse penalități și taxe suplimentare pentru eliminarea prin depozitare a deșurilor, care, în viitorul apropiat se vor reflecta în prețurile practicate pentru eliminarea prin depozitare a deșurilor, descurajând colectarea în amestec a acestora.

Astfel, după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 48/2017 pentru modificarea Legii Fondului pentru mediu:

- unitățile administrativ-teritoriale care nu își îndeplinesc obiectivele etapizate de reducere a cantităților de deșuri municipale eliminate prin depozitare (25% în 2017, 35% în 2018 și 45% începând cu 2019), vor plăti o contribuție de 50 lei/tonă (pentru diferența între cantitatea de deșuri corespunzătoare obiectivului și cantitățile efectiv predate spre reciclare);

- proprietarii sau administratorii depozitelor de deșuri inerte și nepericuloase vor plăti începând cu anul 2019 o nouă taxă, în valoare de 80 lei/tona de deșuri acceptate în depozite, care, din anul 2020, va fi majorată la 120 lei/tonă.

În condițiile în care bugetele autorităților administrației publice locale vor fi împovărate de aceste penalități și populația va fi obligată să plătească tarife din ce în ce mai mari pentru deșurile eliminate, este de așteptat să se realizeze mai rapid schimbarea mentalităților și a practicilor neconforme de gestionare a deșurilor la sursă.

În acest moment, sistemul județean de gestionare a deșurilor municipale este compus din următoarele facilități:

- În funcțiune : depozitul conform de deșuri nepericuloase Gălbinași, operat de S.C. RER Servicii Ecologice S.R.L., Stația de sortare Gălbinași și Stația de transfer Rm. Sărat, operate de S.C. RER Ecologic Service S.A., Stația de transfer

Beceni și Stația de Transfer Cislău, operate de două societăți comerciale ale căror acționari sunt unitățile administrativ-teritoriale;

- În curs de închidere, sub procedură de infringement: depozitul neconform de deșeuri municipale Nehoiu;
- Cu activitatea sistată din anul 2003, respectiv din 16.07.2017: depozitul neconform de deșeuri municipale Buzău (pentru care ar trebui inițiate procedurile de stabilire a obligațiilor de mediu și de elaborare a proiectului de închidere) și depozitul neconform de deșeuri municipale Rm. Sărat.

Rezultatele slabe în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile și a celor biodegradabile, ne îndreptățesc să afirmăm că cea mai mare parte a U.A.T.-urilor nu conștientizează importanța și beneficiile sociale, economice și de mediu ce pot fi aduse prin asigurarea unui management adecvat al deșeurilor.

În județul nostru, cel mai avansat sistem de gestionare a deșeurilor este cel din municipiul Buzău, unde, începând cu anul 2013, primăria în colaborare cu operatorul serviciului de salubritate a extins sistemul public de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile cu cel de colectare ”din poartă în poartă”, a introdus colectarea separată a deșeurilor biodegradabile din gospodării și a celor rezultate de la măturarea străzilor și trotuarelor și a pus în funcțiune o stație de sortare a deșeurilor municipale. Implementarea acestor proiecte a avut ca efect reducerea penalităților plătite de către Primăria municipiului Buzău la Fondul pentru mediu și menținerea unor costuri rezonabile pentru eliminarea în depozit a deșeurilor municipale.

Pentru celelalte localități ale județului, în lipsa unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, țintele stabilite de legislație trebuie atinse prin acțiuni individuale, ce ar trebui inițiate urgent de autoritățile administrației publice locale, din surse proprii.

De curând și alte primării, dintre care putem menționa Primăria municipiului Rm. Sărat, Primăria Valea Râmnicului, ne-au solicitat consiliere pentru găsirea soluțiilor optime pentru devierea de la depozitare a deșeurilor biodegradabile, însă din nefericire în lipsa unei stații de compostare județene, costurile pentru transportul și valorificarea acestora la instalații din alte județe sunt mai mari decât cele de depozitare.

Obligațiile autorităților administrației publice locale din domeniul gestiunii deșeurilor nu pot fi realizate dacă nu sunt înființate și operaționalizate serviciile de salubritate. Deși obligația organizării și operării serviciilor de salubritate este legiferată din anul 2006, prin Legea nr. 101, până în acest moment, doar 54 de unități administrativ-teritoriale au servicii de salubritate funcționale, gestionate prin aparatul propriu (20), prin delegarea gestiunii serviciului (23), printr-o societate administrată de asocierea a 7 consilii locale și prin contracte de prestări servicii încheiate cu operatori licențiați (4).

Conștientă fiind de necesitatea conformării la cerințele/țintele asumate de țara noastră în domeniul gestiunii deșeurilor înainte de declanșarea unei inevitabile proceduri de infringement și de importanța deosebită pe care realizarea proiectului ”Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor” (SMID) o are pentru județul nostru, începând cu anul 2015, instituția noastră a transmis an de an Consiliului Județean Buzău adrese de informare cu privire la oportunitățile de finanțare pentru proiectele din domeniul managementului deșeurilor. În plus, în luna ianuarie a anului curent s-a realizat diseminarea către autoritățile administrațiilor publice locale și județene a unei adrese a Ministerului Mediului privind obligațiile din domeniul gestionării deșeurilor, respectiv privind soluțiile și modelele de bune practici menite să sprijine autoritățile în realizarea obiectivelor din aceste domenii.

